

Motion till riksdagen 2016/17:2510

av **Jessica Rosencrantz m.fl. (M)**

Ett tydligt regelverk för en växande delningsekonomi

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha som målsättning att vara världens bästa land att dela varor och tjänster i och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör lägga ett tilläggsdirektiv till utredningen om användarna i delningsekonomi för att brett analysera och kartlägga delningsekonomins effekter samt hur regler kring bl.a. arbetsmarknadens funktionssätt, skatt och socialförsäkringar kan moderniseras för att inte gå miste om delningsekonomins möjligheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för Skatteverket och andra berörda myndigheter att genom it-stöd och administrativt stöd förenkla administrationen för köpare och säljare inom delningsekonomi samt säkerställa att skatteinbetalning sker på ett korrekt sätt, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Den snabbt växande delningsekonomi förändrar och utmanar våra traditionella föreställningar om ekonomins funktionssätt, förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare samt hur framtidens skattesystem ska utformas. I takt med att delningsekonomi blir större måste regelverken anpassas för att upprätthålla legitimiteten för skattesystemet och hindra skatteundandragande. Delning får inte bli en ursäkt för skattefusk.

Begreppet delningsekonomi kan definieras som *transaktioner mellan likar* eller ses som *ett samlingsnamn på aktiviteter som syftar till minskad resursåtgång genom effektivare kapacitetsutnyttjande såsom delning av tillgång till varor och tjänster*. Några av de stora fördelarna med en växande delningsekonomi är att resurserna kan användas

effektivare, varor och tjänster kan komma fler till del och det finns stora potentiella miljövinster av att dela och utnyttja våra resurser bättre. Sverige måste välkomna delningsekonomin och svensk lagstiftning behöver anpassas efter dess framväxt.

Delningsekonomin går hand i hand med digitaliseringen. Genom att allt fler ständigt är uppkopplade kan varor och tjänster komma fler till del. Sverige har en komparativ fördel som ett teknikvänligt samhälle vilket gör potentialen för ökat delande extra stor just här. Utvecklingen går dock snabbt framåt även i andra länder. Den brittiska regeringen har deklarerat att Storbritannien ska bli ett Mecka för delningsekonomin och en studie från PWC visar att nästan sex av tio amerikaner tycker att tillgång är det nya ägandet. I mitten av 2020-talet förväntas den svenska delningsekonomin omsätta tolv miljarder kronor men potentialen för delningsekonomin att bidra till jobb och tillväxt är mycket större om politiken bejakar utvecklingen.

Den ekonomiska aktiviteten inom delningsekonomin område riskerar att inte fångas upp av det nuvarande BNP-måttet. Givet att ökat delande effektiviserar resursutnyttjandet och skapar mervärde för användarna bör det kunna räknas in i det nuvarande BNP-måttet genom att detta utvidgas eller kompletteras. Ett mer komplett BNP-mått skulle kunna ge en bättre bild av hela den svenska ekonomin och dess behov.

Delningsekonomin bidrar till att lösa problem i människors vardag. Tjänsteutnyttjandet breddas genom att fler människor kan åka taxi eller hyra en lägenhet på semestern till en rimlig kostnad. Ökat delande gör att fler kan konsumera mer utan att våra resurser dräneras. Det är en positiv utveckling för Sverige som alla partier bör välkomna. Tyvärr har den utredning som regeringen tillsatt om *användarna i delningsekonomin* ett alltför smalt perspektiv. Utredningsdirektiven tycks i grunden se fler problem än möjligheter med delningsekonomin. Regeringens fokus ligger på konsumenträtt, men de problem vi har sett handlar om bredare frågeställningar om skatter och regleringar som rör samtliga aktörer inom delningsekonomin. Utgångspunkten för regeringen tycks vara att det mesta ska förbli som det alltid har varit, men med ett ökat skydd för konsumenterna. Det är fel fokus och inte tillräckligt. I stället behövs ett brett grepp som tar tillvara alla positiva effekter som delningsekonomin ger och som samtidigt analyserar hur skatter, socialförsäkringar och arbetsmarknad behöver anpassas efter de krav som delningsekonomin ställer. Det är viktigt att regeringen följer utvecklingen och anpassar utredningen därefter. Vi vill att Sverige ska fungera även för aktörer inom delningsekonomin. Därför vill vi som ett första steg se att regeringen växlar upp tempot och lägger ett tilläggsdirektiv som bland annat lyfter de skatterättsliga och arbetsmarknadsrättsliga perspektiven i den pågående utredningen om *användarna i delningsekonomin*. Det ska vara lätt att göra rätt inom delningsekonomin.

Att verka inom delningsekonomin får inte bli en förevändning för att fly undan skatt eller att inte följa lagar. Skatteundandragande ska förhindras men de allra flesta vill också göra rätt för sig och politiken måste underlätta för laglydiga aktörer med hjälp av ett tydligare regelverk för exempelvis skattebetalningar. Ny lagstiftning på delningsekonomin område måste även vara teknikneutral. Nya tekniska lösningar ska inte bli omöjliga att använda på grund av att lagar och regler utformats tekniks specifikt.

Ett utmärkande drag för delningsekonomin är att tre aktörer är involverade. Utöver kund och utförare är även en tillhandahållare av tjänsten involverad. Till skillnad från övrig ekonomisk aktivitet är kunden mer interaktiv och med i utvecklandet av

produkten eller tjänsten. För att främja utvecklingen av delningsekonomin bör därför eventuella regleringar fokusera på tillhandahållarna istället för att bygga hinder för kunden och utföraren. Det är viktigt att utreda vilket ansvar och vilka skyldigheter en tillhandahållare inom delningsekonomin bör ha.

I en digitaliserad ekonomi blir skyddet av den personliga integriteten allt viktigare. Många känner oro över risken att deras personuppgifter kan komma att användas på ett otillbörligt sätt. Lagstiftningen måste hålla jämna steg med utvecklingen för att rätten till integritet inte ska urholkas i moderniseringen och digitaliseringen av ekonomin.

Då delningsekonomin även gör att allt fler mikroföretagare växer fram är det nödvändigt att ta tag i de allmänna regelproblem för småföretagare som varit kända sedan länge. De har tyvärr inte prioriterats i tillräckligt hög grad men reformer för minskat regelkrångel kommer bli nödvändiga när delningsekonomin växer.

Framöver kommer Sverige att behöva fler arbetstillfällen och ett effektivare resursutnyttjande för att klara integrations- och klimatutmaningarna. Vi måste också fortsätta bära ledartröjan när det handlar om ny teknik och innovationer. Därför bör vi ha som målsättning att Sverige ska bli världens bästa land att dela varor och tjänster i. Utan en hög ambitionsnivå riskerar vi att bli omsprungna av andra mer teknik- och utvecklingsvänliga länder.

Jessica Rosencrantz (M)

Ulf Kristersson (M)

Maria Malmer Stenergård (M)

Jonas Jacobsson Gjörtler (M)

Elisabeth Svantesson (M)

Lars Hjälmered (M)

Ewa Thalén Finné (M)